

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

Sect. 1. An, & ex quibus Sacramentis maneat character.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

modo consideretur, placet secunda sententia dicens, illam non fuisse validum sacramentum ante diem octauum; quia cum ex propria institutione esset signum fœderis, & pacti inter Deum, & Abrahamum, signum autem non possit significare, nisi iuxta intentionem eorum, qui illud instituerunt; non poterat circumcisio ante octauum diem habere suam significationem. Deus enim solum instituerat Circumcisionem factam die octauo, vel postea: ergo non habebat id, quod requiritur ad rationem talis sacramenti, nempe vim significandi ex Diuina institutione.

Si verò consideretur Circumcisio secundo modo, quatenus per ipsam exhiberi poterat sacramentum legis naturæ ad iustificationem paruuli, probabilius videtur, habituram fuisse suam effectum, & futurum fuisse validum sacramentum in ordine ad iustificationem paruuli, etiam ante diem octauum; nam ad illud sacramentum legis naturæ solum requirebatur aliqua actio externa, qua significaretur fides in Christum, & applicaretur paruulo: posset autem homo per Circumcisionem quocumque die factam velle significare suam fidem in Christum, & illam paruulo applicare, quamuis Circumcisio cum illa temporis circumstantia non esset à Deo instituta, sicut Baptismus datus sub hac forma: *Ego te baptizo in nomine Christi*, vel cum aqua rosacea, non est institutus à Deo; per illum tamē homo posset significare suam fidem in Christum: sic per Circumcisionem, in qua non seruaretur plene ritus à Deo institutus, posset adhuc homo significare suam fidem in Christum; cum autem ad valorem illius sacramenti legis naturæ solum requiretetur fides interna in Christum significata exterius per aliquam actionem exercitam circa paruulum; consequens est, quod per illam circumcisionem, quantumvis illicitam, & sacrilegam, posset constare illud sacramentum, licet non fieret sacramentum Circumcisionis institutum postea, & renouatum in lege Moysis.

Dices, omne sacramentum debet significare ex institutione Diuina; sed illa Circumcisio non significaret ex Diuina institutione; esset enim contra institutum Dei; ergo non esset sacramentum. Respondedo distinguendo minorem: non significaret ex institutione Dei instituentis Circumcisionem, concedo, atque adeo non fieret sacramentum Circumcisionis: non significaret ex institutione Diuina, qua institutum fuerat prius sacramentum legis naturæ, nego; tunc enim Deus instituit illud sacramentum in quacumque actione humana exercita circa puerum, qua significaretur sufficienter fides interna in Christum.

86. Dubitari denique solet de aliis circumstantiis, scilicet de ministro, à quo fieri debebat; & an posset aliquis circumcidere se ipsum? de instrumento, an deberet esse lapideum, vel ferreum? de loco, in quo debebat fieri? De quibus videri possunt Suarez dicta 9. 70. art. 3. & Valquez ibi disp. 163. qui disp. 162. agit etiam de personis, quæ poterant, vel debebant recipere illud sacramentum Circumcisionis.

87. Possumus autem ex his omnibus, quæ dicta sunt vltimo loco, colligere breuiter excellentiam nostri Baptismi supra Circumcisionem; hæc enim erat in primis medium durissimum, & acerbissimum; deinde, licet aliqua ratione conferret, sed imperfectissimè, tum quia multo minorem gratiam dabat quam Baptismus, vt dicit S. Thomas dicta quest. 70. art. 4. & alij communiter; tum etiam, quia non aperiēbat regnum cœlorum, nisi fortè post passionem Christi eo tempore, quo nondum erat mortifera, & tunc quidem vt continens votum Baptismi. Baptismus autē, ex quo cœpit obligare post Christi passionem,

aperit per se regnum cœlorum; itē Circumcisio, etiam retentā sententiā eorum, qui volunt, quod adultis conferret gratiam ex opere operato, non tamen remittebat totam pœnam Purgatori, vt faceret Soto disp. 2. q. 1. art. 4. ad 5. & Palud. d. 1. q. 5. art. 4. nec dabat gratiam independentē à fide ministri, vt diximus, sicut dat Baptismus; nec poterat licitè adhiberi ante octauum diem; nec validè vt sacramentum saltem legis scriptæ: quæ omnes imperfectiōnes non reperiuntur in sacramento Baptismi, vt constat. Et hæc sint satis de Sacramentis antiquis. Nunc iam agendum est de alio effectu nostrorum Sacramentorum, qui dicitur Character.

DISPUTATIO VI.

De caractere, qui est effectus Sacramentalis.

SECTIO I. An, & ex quibus Sacramentis maneat Character.

SECTIO II. Quid sit Character Sacramentalis.

SECTIO III. Ad quam speciem qualitatis pertineat Character, & quam supernaturalitatem habeat.

SECTIO IV. In quo subiecto sit Character, & de alijs eius proprietatibus.

CHARACTER est alius Sacramentorum effectus, licet non omnium; de quo videndum est, an sit, deinde, quid, & qualis sit.

SECTIO I.

An, & ex quibus Sacramentis maneat Character.

Negant Characterem Hæretici omnes nostri temporis, quos latè refert, & impugnat Card. Bellarm. lib. 2. de Sacramentis c. 18. & sequentibus. Bellarm. Negauit etiam Vviclefus, teste Vvaldensi tom. 2. de Sacrament. cap. 109. quia Character nullum habet fundamentum in Scriptura, & Patribus. Addit Kemnitius, Innocentium I. I. fuisse primum excoGITATOREM, & inuentorem huiusmodi Characteris.

Veritas Catholica est, tria sacramenta imprimere Characterem, scilicet Baptismum, Confirmationem, & Ordinem. Sic definitum est ab Eugenio in Concilio Florentino, in Decreto Vnionis & à Tridentino sess. 7. can. 9. & ab Innocentio III. in cap. Maiores, §. vltimo, de Baptismo. Non tamen fuitiple Innocentius inuentor primus Characteris, vt Kemnitius mentitur; nam ibi refertur sententia dicentium eos, qui inuiti baptizantur, recipere tantum characterem; iam ergo supponebant pro certo Doctores, in Baptismo imprimi Characterem; nec de hoc erat quæstio, sed solum an imprimeretur Character in Baptismo per violentiam suscepto.

Hanc veritatem per traditionem ab initio Ecclesiæ acceptam insinuant aliqua Scripturæ loca. 2. Cor. 1. Qui vnxit nos Deus, & signauit nos, & dedit pignus spiritus in cordibus nostris. ad Ephel. 1. In quo & Ephel. 1. credentes signati estis spiritu promissionis, qui est pignus hereditatis. ad Ephel. 4. Nolite contristare Spiritum sanctum Dei, in quo signati estis in diem redemptionis. Quæ loca licet habeant alias explicationes, adiuncta tamen Ecclesiæ traditione, melius intelliguntur de sigillatione, quæ fit per Characterem.

Clarius

4.
Character
probat ex
Patribus.
Cyrillus.
Nazianz.
Chrysost.
Ambros.
August.

Clarius hoc ipsum tradiderunt Patres, qui aliquando illud appellant sigillum, vel signum, aliquando Characterem. Cyrillus Hierosolymit. in Praefat. Catecheseon, & Catechesi 4. 16. & 17. Basilii Orat. 13. Nazianzen. Orat. in sanctum laudum. Chrysostom. homil. 2. in Epist. ad Ephes. & hom. 14. Ambrosius lib. 1. de Spiritu sancto cap. 6. & de iis, qui initiantur mysteriis cap. 7. August. lib. 6. de Baptismo cap. 1. & Epist. 23. 50. & 204. tract. 5. & 6. in Ioann. lib. 2. cont. Epist. Armeniani cap. 13. lib. 2. cont. litteras Petil. c. 10. lib. 1. contra Cresconium cap. 30. & tract. 5. in Epist. Ioannis; quorum verba vide apud Bellarminum, ubi supra, cap. 2. 1.

5.
Probat ratione.

Conc. Trid.
Qua ratio
non videtur
efficax.

Ratione probatur hoc ipsum communiter; quia illa tria sacramenta, Baptismus, Confirmatio, & Ordo, non possunt reiterari: hoc autem non provenit aliunde, nisi quia imprimunt characterem in anima. Hanc enim rationem Concilium Tridentinum significavit sess. 7. can. 9. ubi ex characterem, quem imprimunt, infert, ea iterari non posse. Hæc tamen ratio non videtur satis efficax; quia licet ex impressione Characteris arguatur bene, non posse iterari illa sacramenta, propterea tamen Tridentinum, non tamen videtur contra argui bene ex eo, quod iterari non possint, quod imprimant characterem: nam consecratio calicis, vel Ecclesiæ, ac etiam prima tonsura iterari non possunt; & tamen non imprimunt Characterem, ut constat.

6.
Instantia.

Dices, hæc posse iterari, si Ecclesiæ vellet; quia cum sint de iure humano, posset Pontifex Clericum aliquem primæ Tonsuræ ita deponere, ut rediret ad primum statum, & fieret laicus, atque ad eod. indigeret nova Ordinatione, ut iterum fieret Clericus; sicut etiam de Sacerdotibus antiquæ legis dicit P. Valquez in præfati num. 18. non habuisse sacerdotium omnino indelebile, poterat enim deponi Sacerdos, ita ut nec licite, nec valide posset ulterius exercere officium Sacerdotale absque nova Ordinatione, & ideo non recipiebant Characterem; quod idem de consecratione calicis vel Ecclesiæ dici potest; nam posset similiter Pontifex calicem consecratum ita reducere ad priorem statum rei profanæ, ut indigeret nova consecratione.

7.
Diluitur.

Sed contra hoc est; quia in primis non repugnat, quod sicut Ecclesiæ de facto statuit, hominem semel accipientem primam Tonsuram, semper manere Clericum, licet non habeat Characterem: unde fit, quod de facto prima Tonsura nunquam possit reiterari; sic Deus statuit decreto immutabili, quod ille, qui semel accepisset potestatem sacerdotalem, nunquam eam perderet; unde fieret, quod illa potestas reiterari non posset, etiam si non imprimeret characterem. Deinde Ecclesiæ non potest de facto facere, quod oleum semel benedictum ab Episcopo ad sacramentum Extremæ Vnctionis; aut chrismum ab eodem benedictum ad Confirmationem, non maneat ulterius benedictum; aut non sit materia sufficiens, & valida sacramenti Vnctionis, vel Confirmationis, in quibus requiritur oleum, vel chrismum benedictum; & tamen per benedictionem non imprimatur character, vel quidquam in oleo, aut chrismate, licet in neutro possit reiterari benedictio; ergo ex eo, quod Ecclesiæ non possit nunquam iterare ordinationem Sacerdotis, aut illum, qui semel est Sacerdos, reddere laicum, non arguitur bene impressio characteris in anima Sacerdotis.

8.
Alij rationem
aliam
addunt.

Alij addunt aliam rationem ex eo, quod per hæc tria sacramenta datur potestas ad aliquid spirituale; nempe per Baptismum potestas passiva ad recipiendam alia sacramenta; per Confirmationem potentia ad actum confessionis fidei; per Ordinem potestas

ad actus Ordinis; per alia autem Sacramenta talis potestas non datur. Hæc etiam ratio non videtur sufficiens; quia per sacramentum Confirmationis non datur potestas confirmatio ad aliquid, ad quod non esset etiam potestas in non confirmato; vterque enim potest credere, & profiteri suam fidem coram tyranno: solum ergo accipit homo per Confirmationem gratiam, & ius ad auxilia pecuniaria, ut melius possit exercere illos actus: hoc autem ius etiam accipit homo per sacramentum Matrimonij, scilicet ius ad auxilia, quibus melius possit exercere actus bonos pertinentes ad illum statum, sicut etiam per sacramentum Eucharistiæ accipit ius ad auxilia, quibus facilius possit vitare peccata, &c. Deinde in ordinatione Diaconi, vel Subdiaconi, non datur potestas ad aliquem actum, quem non posset in rigore, & valide exercere non Ordinatus; licet id non posset facere licite propter Ecclesiæ prohibitionem; datur ergo ius ad auxilia, quibus illos actus melius, & sanctius possit exercere. Denique etiam si daretur pecuniaria potestas in iis sacramentis, hoc non probaret characterem; nam posset Deus dare talem potestatem absque characterem, sicut omnes homines habent de facto potestatem in lege gratiæ ex institutione Christi ad conferendum valide sacramentum Baptismi, quam potestatem prius non habebant, & tamen hæc potestas habetur absque vilo characterem; ergo similiter posset dari potestas ad consecrandam Eucharistiæ, vel absolvendum à peccatis absque vilo characterem.

Tota ergo ratio, supposita institutione Christi, (quæ auctoritate magis quam ratione probanda est) reduci debet ad congruentiam desumptam ex iis, quæ sunt in exercitu, vel familia Principis, ubi ij, qui designantur ad pecuniaria officia, vel obsequia, designari etiam solent peculiaribus signis, & notis, quibus à cæteris discernantur. Sic olim milites notabantur characterem impresso, ut discernerentur ab aliis, sic Magistratus, sic famuli peculiaribus signis discernuntur. Congruum ergo fuit, ut in familia etiam Summi Principis Christi, eius famuli, milites, & ministri, peculiaribus signis notarentur. Notat autem V Valdensis cum aliis tom. 2. de Sacram. cap. 1. 10. versus finem, in exercitu bene ordinato dari distinctionem totius exercitus ab aliis, & distinctionem equitum à peditibus, & denique ducum à cæteris: sic, inquit, per characterem Baptismalem distinguitur totus exercitus totius Ecclesiæ ab exercitu Diaboli; per characterem Confirmationis distinguuntur destinati ad certamen spirituale contra fidei persequutores, à communi populo: per characterem Ordinis distinguuntur duces à reliquis, quia ordinati ad ministrandum sacramenta, deputantur, ut sint duces in populo. Hæc ille; qui bene præmiserat, sola illa sacramenta debere characterem imprimere, quæ notanter distinguunt familiam in comparatione ad Dominum: id est, quæ peculiariter constituunt aliquem in officio, vel ministerio familiæ Christi. In Baptismo, v. g. datur character, quo baptizatus designatur tanquam servus, & domesticus Christi, pertinet ad eius familiam; in Confirmatione datur character militaris, quo designatur homo tanquam miles Christi; in Ordine denique datur character, quo designatur homo tanquam minister Christi ad diversa ministeria iuxta diversitatem Ordinis, quem recipit.

Hinc infero primò, quid dicendum sit de sacramentis antiquæ legis, an imprimerent characterem. Dubium autem potissimum est de Circumcisione. S. Thomas in præfati art. 1. ad 3. negat in vniuersum; quia sacramenta illa non habebant in se spiritualem

Sed illa ratio
non sufficit.

9.
Tota ratio
unde petatur.

Character
Baptismi
quid designat.
Quid Confirmationis.
Quid Ordinis.

10.
Quid dicendum
sit de sacramentis
antiquæ legis.
S. Thom.

tualem virtutem ad aliquem spiritualem effectum; & ideo sufficiebat ibi corporalis Circumcisio absque illo spirituali characterem. Scotus tamen dicit, concedi posse de Circumcisione in 4. d. 6. quest. 6. quod idem posset dici de sacramento legis naturæ, quo tollitur peccatum originale. Sed ex iis, quæ diximus, verior videtur pars negatiua; quia per illa sacramenta aliquis non fiebat ex familia Christi; nec eius minister, aut miles; non ergo oportebat eum designari characterem Christi: cui rationi addi potest ratio S. Thomæ, quod scilicet per illa sacramenta non designabatur homo ad aliquod spirituale operandum; nam licet per aliqua eorum daretur gratia, non tamen constituebant hominem in officio, cui annexa esset operatio spiritualis; nec aliter se habebat gratia, quam si data fuisset propter opera meritoria, vel alio modo.

I. Infero secundò, cur alia sacramenta præter hæc tria non imprimant characterem. Ratio communis est, quia reiterari possunt; quam rationem videtur indicare Tridentinum, ubi supra, dum infert, hæc tria reiterari non posse, quia imprimunt characterem; ergo si alia eum imprimerent, non possent etiam reiterari. Sed hæc ratio non caret difficultate; quia matrimonium, licet possit reiterari cum alio coniuge, non tamen cum eodem; ergo posset imprimere characterem limitatum, scilicet respectu illius coniugis. Sicut Ordo Subdiaconatus imprimit characterem Ordinis; & tamen adhuc Subdiaconus potest iterum recipere sacramentum Ordinis in Diaconatu & Presbyteratu, & alium novum characterem; quia illi characteres non sunt homogenei, sed heterogenei, scilicet in ordine ad diuersas functiones. Similiter ergo posset in primo matrimonio dari character in ordine ad vitam coniugalem cum hoc coniuge, & in secundo matrimonio alius character non omnino homogeneus, sed heterogeneus in ordine ad vitam coniugalem cum tali coniuge; sicut Logici dicunt, in parte dari relationem paternitatis ad primum filium, & postea nato secundo filio advenire secundam relationem paternitatis ad ipsum, quia illæ paternitates sunt heterogeneæ propter diuersos terminos, quos respiciunt.

II. Ratio ergo magis vniuersalis, & à priori, cur non imprimant characterem, est, quia per illa sacramenta homo non designatur, & deputatur tamquam minister, vel famulus Christi, sed solum accipit gratiam sacramentalem ad aliquas necessitates peculiares; scilicet, in sacramento Penitentiae accipit gratiam reconciliationis, ut mundetur à peccatis; in Eucharistia, ut nutriatur, & crescat spiritualiter; in Extrema-unctione, ut purgetur à reliquiis peccatorum, & resistat Diabolo in ultimo agone tentanti; denique in Matrimonio, ad bene portanda onera coniugij: quæ omnia non sunt officia, aut muneria, quibus homo fungatur in ordine ad Christi familiam, seu ut Christi familiaris aut officialis; ideo non accipit in iis sacramentis Christi characterem, sed ius ad auxilia, quibus provideatur ipsius necessitatibus. At verò in aliis tribus sacramentis deputatur homo, & constituitur miles, minister, seruus Christi peculiariter, & ut talis signatur, ut discernatur ab aliis, qui hæc officia non habent. Quamvis ergo Matrimonium non possit reiterari cum eodem coniuge, adhuc non imprimit characterem; imò quamvis non posset vllò modo reiterari, adhuc cum non imprimeret, ex defectu alterius conditionis; quia scilicet non constituit hominem in aliquo officio vel ministerio pertinente ad Christum, ratione cuius oporteat hominem peculiari nota Christi insignire. Addo tamen, Matrimonium

de facto non solum posse iterari cum alio coniuge, mortuo primo, sed etiam cum eodem: si v.g. moreretur vir, & postea miraculose resurgeret, quo casu uterque coniux manet solutus, & liber à primo matrimonio, cuius vinculum durabat solum vsque ad mortem, iuxta illud Pauli 1. ad Cor. 7. *Mulier alligata est legi, quanto tempore vir eius vivit; quod si dormierit vir eius, libera est: cui vult, nubat*; ut observat cum aliis Henriquez lib. 1. de sacram. in genere, cap. 13. Henriquez num. 4. in margine littera F. Vnde resurgens vir non posset iam priori vxori licite copulari absque nouo contractu matrimonij; posset ergo reiterari inter eosdem coniuges sacramentum Matrimonij. Quod idem absque miraculo accidere posset, si post Matrimonium ratum, & non consummatum alter coniux fieret Religiosus, in quo casu per professionem dissolueretur prius Matrimonium: postea verò si per dispensationem Pontificis ille professus rediret ad sæculum, & contraheret Matrimonium, posset iterum cum priori coniuge contrahere secundum Matrimonium: est igitur Matrimonium iterabile etiam inter eosdem coniuges; unde non bene arguitur, quod posset ex hoc capite imprimere characterem, quod iterabile non sit, respectu eiusdem.

Potes tamen, an, si matrimonium imprimeret characterem indelebilem, posset reiterari? Respondetur, non posset imprimis inter eosdem coniuges, quia sicut nunc Sacerdos mortuus, & resurgens iterum, non indiget noua Ordinatione, eo quod retineat characterem Sacerdotalem: sic tunc coniux retinens characterem Matrimonij contracti, non indigeret nouo contractu matrimonij; nam suppono, characterem illum non fuisse deletum, sed fore talem, qualem conferunt tria sacramenta de facto, scilicet *signum spirituale, & indelebile*. Magis dubium est, an posset reiterari inter diuersos coniuges, scilicet, mortuo primo, cum coniuge altero: Hoc enim non videtur esse contra rationem characteris; nam sicut qui habet characterem vnius Ordinis, potest accipere characterem alterius Ordinis, sic qui haberet characterem matrimonij ad vnum coniugem, posset accipere characterem ad alium; ut supra arguebamus. Quando verò Tridentinum ex characterem colligit sacramentum non posse iterari, explicari posset, ita ut argumentum valeat iuxta subiectam materiam, scilicet quod in illis tribus sacramentis probetur bene ex impressione characteris, illa non posse reiterari; quia dum manet character Sacerdotij, ille homo est verè Sacerdos: ad quid ergo deseruiret secunda Ordinatio, cum non posset accipere potestatem Sacerdotij ad aliquos alios effectus, ad quos eam iam non habebat? Quod idem apparet in Baptismo, & Confirmatione; quare in illis arguitur bene, non posse reiterari, ex eo quod homo retineat characterem. At verò in matrimonio, cum prius sacramentum solum dederit suos effectus in ordine ad talem coniugem, non esset otiosus secundus character, quo conferretur potestas, & ius in ordine ad alium coniugem.

Cæterum adhuc verius videtur, quod si matrimonium imprimeret characterem, non esset reiterabile etiam cum alio coniuge. Imprimis enim, si post matrimonium ratum coniux emitteret professionem in Religione, adhuc retineret characterem, & per consequens maneret verè coniux alterius: unde si postea ex dispensatione rediret ad sæculum, & contraheret cum alio, iam esset simul coniux duorum; ergo ex impressione characteris sequeretur, non posse validè contrahi tunc secundum matrimonium. Deinde hinc sequitur, quod nec etiam mortuo priori coniuge, posset; nam si vxor, v.g. retineret adhuc priorem

1. Cor. 7.

Henriq.

Alius casus similis.

13. Quæstio soluta.

Dubium.

14. Respondetur.

priorem characterem ex vi illius esset vxor prioris viri; ita vt, resurgente illo, deberet illi copulari: si autem iam nupisset alteri, sequeretur, quod esset simul vxor duorum, quod repugnat valido matrimonio: ergo ex retentione characterum sequeretur, quod non posset matrimonium reiterari etiam cum alio.

Petes iterum, vtrum character in sua entitate sit signum Christi, & dicens ordinem ad Christum: De hoc dicemus postea agentes de essentia characteris.

SECTIO II.

Quid sit character sacramentalis.

15. **M**ulta sub hoc titulo comprehenduntur singillatim examinanda. Primò dubitatur de characterē, an sit aliquid reale, & physicum intrinsecum: an verò aliquid rationis, & morale. Durandus in 4. d. 4. quest. 1. dicit, esse aliquid morale seu rationis; sicut in Doctoratu, vel in collatione primæ Tonsuræ; hoc enim sufficit ad explicanda omnia, quæ Patres dicunt de characterē, & aliunde oportet mysteria nostræ fidei reddere clariora, & minus difficilia, quoad fieri possit.
16. Hanc Durandi sententiam P. Suarez in præfenti disp. 1. sect. 2. dicit, non posse iam ab errore in fide vindicari, propter definitionem Concilij Florentini, & Tridentini. Bellarm. lib. 2. de effectu Sacramentorum. c. 19. §. Secunda propositio, dicit, vix distingui ab hæresi huius temporis, & videri expressè damnatam in Conciliis, quæ si Durandus videre potuisset, sine dubio aliter docuisset. P. Coninch in præfenti art. 2. dicit, eam iam asseri non posse, neque in illa posse defendi Conciliorum doctrinam.
17. P. Vasquez in præfenti disp. 1. §. 4. cap. 2. licet teneat characterem esse aliquid physicum, conatur tamen liberare Durandi sententiam ab omni censura; cui ex parte fauet Sorus in 4. d. 1. quest. 4. art. 2. §. Hæc. Nam Ecclesia damnat Hæreticos negantes characterem indelebile trium sacramentorum, Durandus autem id non negat; & licet sit aliquid morale, potest dici imprimi in anima; sicut etiam peccatum dicitur imprimere animæ maculam, quæ est aliquid morale.
18. Ego sententiam Durandi non solum minùs veram iudico, sed contra mentem Conciliorum; quod quidem ad hominem contra P. Vasquez probo; quia si non esset contra mentem Concilij, nec Concilium intendisset adstruere characterem physicum, non esset minùs probabilis illa sententia, propterea Vasquez appellat: seclusa enim Ecclesiæ auctoritate, nihil cogit ad multiplicanda entia, & ponendam illam qualitatem physicam, quam non ponimus in Doctore, Prætorē, & aliis, sed entitatem moralem, sicut etiam in Clerico primæ Tonsuræ. Si ergo propter modum loquendi Conciliorum, & Patrum, quos Concilia sequuntur, ponimus characterem esse entitatem physicam, fateri debemus, mentem Conciliorum fuisse adstruere characterem non vtrumque, sed qui esset aliquid physicum in anima receptum; quod quidem verba ipsa satis videntur significare, dum dicunt characterem imprimi in anima per sacramentalem operationem, esse signum spirituale & indelebile; quæ omnia sonant aliquid physicum: nam si denominatio extrinseca vel ens morale relictum ex sacramento præterito diceretur character impressus animæ, sequeretur, quod de aliis etiam sacramentis dici posset simpliciter, quod conferant characterem; nam ex illis manet aliquid morale ex denominatione extrinseca, scilicet ex Matrimonio manet in anima ius ad habenda Diui-

na auxilia in ordine ad statum coniugalem: sicut etiam ex sacramento Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & Extrêmæ vñctionis manet ius ad talem vel talem gratiam, & auxilia; quod est aliquid morale fundamentum in receptione sacramenti. Nec obstat, quod illud ius non sit indelebile, sicut est character Baptismi, Confirmationis, & Ordinis; ad rationem enim characteris in communi non pertinet, quod sit omnino indelebilis: sic enim serui in statu seruitutis habere solent characterem domini, qui tamen adueniente statu libertatis, deleri potest; sic etiam Apocalypsis 13. & 19. dicuntur peccatores accipere characterem bestiarum, quem tamen per Dei gratiam in multis deleri constat. Quamuis ergo illa quatuor sacramenta non dicerentur imprimere talem characterem indelebilem, qualem alia tria, dici tamen possent verè, & simpliciter imprimere characterem verum, & proprium; quod tamen nemo concedet, ergo per characterem simpliciter, & propriè non intelligunt Concilia aliquid solum morale, & physicum, & physicè in anima impressum. Quia tamen de facto nullus character imprimitur in anima, qui non sit indelebilis, ideo de facto per characterem intelligunt signum indelebile; licet de possibili, vt dixi, posset dari character absque omnimoda indelebitate.

Hoc ipsum videtur colligi ex definitione characteris à Concilio tradita, scilicet *signum spirituale, & indelebile in anima impressum*; quæ definitio difficile potest conuenire enti morali, seu denominationi extrinsecæ; nam extrinseca denominatio non est propriè signum, per quod discernantur hi ab aliis, & cognoscatur esse baptizati, vel ordinati; nam denominatio extrinseca, cum non habeat aliam entitatem præter formam præteritam, à qua provenit, non posset videri in se, nisi quatenus videtur ipsa forma præterita, atque adeò non posset ipsa denominatio in se ducere nos ad cognitionem sacramenti suscepti, sed potius è contra sacramentum susceptum cognitum daret occasionem concipiendi aliquid morale permanens in hoc homine. Non ergo diceretur bene character relictus ex Baptismo ostendens, & discernens hunc hominem baptizatum à non baptizatis. Denique hoc ipsum sonat verbum illud *imprimendi*, quo vtiuntur Concilia; quod in hac materia videtur omnino significare actionem physicam, & realem.

Dicunt, peccatum etiam apud Concilia dici *insepe* paruulis, vnicuique proprium; quod tamen non debet intelligi de inhæsiōne physica; ergo nec impressio characteris debet intelligi de impressione physica. Similiter Prætor dicitur accipere, seu recipere potestatem; & Sacerdos etiam dicitur recipere potestatem consecrandi, & tamen multi negant, characterem ipsum esse potestatem, aut potentiam, & per consequens debet intelligi de potestate solum morali; ergo similiter posset intelligi recipi, & imprimi character non physicus, sed moralis.

Respondetur negando consequentiam; quia significatio propria vocum, & verborum debet colligi ex subiecta materia; quæ si fuerit talis, vt non sit capax nisi significationis translaticæ, vel analogicæ, in ea debent intelligi verba simpliciter prolata; vt cum dicitur: *tenebræ erant super faciem abyssi*; illud verbum, *erant*, accipi debet in sensu analogico de existentia impropria, quia tenebræ non sunt capaces existentie propriæ. Quando verò materia est capax significationis propriæ, verba simpliciter prolata debent accipi, quoad fieri possit, in sensu proprio, vt cum dicitur vxor Loth conuersa in statum salis, debet intelligi de vera & physica conuersione, & de vero & physico sale: quando ergo

19. Hoc colligitur ex definitione characteris.

20. Instantia.

21. Diluatur.